

Міністерство освіти і науки України

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ
ЦЕНТР УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ**

04074. Київ, Вишгородська, 19

Тел. 430-02-60, 430-43-90

e-mail: nenc@nenc.gov.ua

«21» червня 2016 р.

Директору Національного
еколого-натуралістичного
центру учнівської молоді
Вербицькому В. В.

Доповідна записка про проведення
Всеукраїнського навчального тренінгу для регіональних координаторів
програми GLOBE (м. Суми)

З 7 по 9 червня 2016 р. у Сумській області Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді Міністерства освіти і науки України спільно з комунальним закладом Сумської обласної ради – Обласним центром позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю був проведений Всеукраїнський навчальний тренінг для регіональних координаторів програми GLOBE в Україні.

У заході взяло участь 17 педагогів (13 методистів та керівників гуртків позашкільних навчальних закладів та 4 вчителі загальноосвітніх шкіл, які самостійно працюють за програмою) з Житомирської, Чернігівської, Сумської, Полтавської, Донецької, Рівненської, Херсонської, Волинської, Вінницької та Київської областей. Протягом трьох днів учасники мали можливість представити результати власної роботи, пройти тренінги за програмою GLOBE, поділитися власним досвідом та обговорити перспективи розвитку програми.

7 червня відбулося офіційне відкриття семінару в Департаменті освіти та науки Сумської облдержадміністрації. Учасників привітали директор Департаменту освіти і науки Сумської облдержадміністрації Попова Олена Іванівна, директор Сумського обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю Тихенко Лариса Володимирівна та заступник координатора програми GLOBE в Україні Пустільник Наталія Володимирівна. Також, учасників привітала представник регіонального координаційного офісу програми GLOBE в регіоні Європа та Євразія Бара Семеракова, яка подякувала за те, що Україна проявляє стійкий інтерес до розвитку програми, подякувала вчителям, які працюють у програмі, запросила учасників взяти участь у Віртуальній конференції GLOBE 2017 та Європейській фенологічній кампанії (яка була створена після успіху української кампанії «Вишнева Україна»). На відповідь питань із залу Бара поділилася досвідом проведення семінарів у Чехії і зазначила, що у них є традиція запрошувати на семінари, окрім педагогів ще й 2-3 учні з кожним вчителем, таким чином більш ефективно залучаючи учнів до програми.

Далі учасники програми GLOBE представили звіти по роботі над програмою та відбулося представлення найкращих проектів, досліджень і практик втілення програми. Загалом учителі розповіли про успіх залучення учнів і вчителів до конкурсу «Календар GLOBE» та кампанії «Вишнева Україна», яка проходить вже другий рік та інтерес до якої залишається. Варто зазначити, що деякі учні вже створювали учнівські проекти на основі спостережень та подавали їх на конкурси (напр., «Крок до знань»). А проект вихованця Рівненської СЮН (керівник Гайдаченко Л.П.) по спостереженню за хмарами у рамках GLOBE зайняв друге місце на конкурсі «Юний винахідник і раціоналізатор» у 2016 р.

Також, цього року порівняно з минулим, було проведено багато регіональних семінарів-тренінгів для вчителів GLOBE. У Рівненській області було 2 семінари-тренінги за участі заступника координатора програми Пустільник Н.В., які залучили 38 педагогів області. Завдяки цьому Рівненська область – одна з найактивніших у програмі. У Волинській області також було проведено 4 регіональні семінари по програмі GLOBE і область є однією з рекордсменів за кількістю педагогів, які брали участь у «Вишневій Україні».

Кобзар Оксана (вчитель Сумської ЗОШ №2) розповіла про співпрацю в рамках програми GLOBE зі школою з Чехії, яка успішно втілилася в 2016 році. Учні разом спостерігають за температурою повітря та обмінюються даними.

Бойко Надія (вчитель Лемешівської ЗОШ Київської області), учні якої стали переможцями міжнародного Data Entry Challenge) – тобто, внесли найбільшу кількість даних до веб-сайту GLOBE протягом тижня до Дня Землі (18-24 травня), розповіла про успіх кампанії «Вишнева Україна» та ведення власного блогу спостережень за вишнею.

Далі відбулася Скайп-зустріч з Богданою Васильчишин (Івано-Франківська міська станція юних натуралістів), яка розповіла про свою успішну співпрацю з Ізраїлем, участь у Скайп-зустрічах та у церемонії нагородження найкращих проектів (разом з координатором Вербицьким В.В. та Пустільник Н.В.) і про продовження співпраці на наступний рік.

Далі відбулася презентація заступника координатора програми Пустільник Н.В. про результати впровадження програми в 2015-2016 рр. Після чого Пустільник Н.В. провела тренінг з користування міжнародним веб-сайтом www.globe.gov «Створення учнівських аккаунтів та можливості аккаунту вчителя».

8 червня було присвячене практичним тренінгам за програмою. Вранці учасники відвідали агрометеорологічний майданчик Сумського національного аграрного університету, де відбулася практична робота з теми «Внесення даних до протоколу Integrated 1-Day». Заняття провела доцент кафедри біотехнології і фітофармакології СНАУ, кандидат сільськогосподарських наук Кравченко Наталія Володимирівна.

Для подальших занять учасники переїхали в урочище «Нескучне» (Тростянецький район). В урочищі відбулося тренінгове заняття «Дослідження наземного покриву: створення ділянки спостережень, внесення даних до протоколу Biometry» під керівництвом старшого наукового співробітника Національного природного парку «Деснянсько-Старогутський», кандидата біологічних наук Панченка Сергія Михайловича.

Далі відбувся тренінг на тему «Дослідження різноманіття водних безхребетних: створення ділянки спостережень, внесення даних до протоколу Freshwater Macroinvertebrates» під керівництвом Кузьміної Тетяни Миколаївни, доцента кафедри прикладної екології Сумського державного університету, кандидата біологічних наук.

Також учасники пройшли тренінг на тему «Дослідження ґрунтів: створення ділянки спостережень, внесення даних до протоколу Soil pH» під керівництвом Захарченко Еліни Анатоліївни, доцента кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії факультету агротехнологій та природокористування СНАУ, кандидата сільськогосподарських наук.

9 червня зранку для учасників було проведене практичне заняття «Внесення даних спостережень (training data entry) за напрямками «Гідрологія», «Наземний покрив» на сайт www.globe.gov (під керівництвом Пустільник Н.В.).

Далі відбувся круглий стіл «Розвиток програми GLOBE в регіонах (областях): ідеї та перспективи». На круглому столі було висловлено досить багато цікавих ідей:

- Учасників дуже зацікавила можливість проведення регіональних семінарів-тренінгів у їх областях. Багато обласних центрів уже висловили бажання провести у себе такі семінари наступного року.
- Було запропоновано продовжити кампанію «Вишнева Україна» не лише на весну наступного року, але й на осінь 2016 р. для спостереження за пожовтінням листя вишні.
- Було запропоновано удосконалити формат проведення щорічного семінару-тренінгу та виділити більше часу на тренінги по веб-сайту. Були пропозиції збільшити час проведення з 3 до 4 днів.
- Учасники висловили бажання взяти участь у міжнародній віртуальній ярмарці GLOBE наступного року з учнівськими проектами англійською мовою. Для цього було вирішено розробити необхідні методичні матеріали для допомоги вчителю.
- Також, учасники висловили бажання взяти участь у Європейській фенологічній кампанії у 2017 році.
- Було запропоновано розробити деякі методичні матеріали для впровадження англійської мови для уроків, адже програма GLOBE дає можливість паралельно з вивченням природи вивчати і англійську мову (як учням, так і педагогам), що є надзвичайно актуальним питанням сьогодні. Більшість вчителів виявили бажання не мати перекладений матеріал, а мати допоміжні уроки для того, щоб освоювати міжнародну мову спілкування. Це одночасно збільшить популярність програми та принесе користь учням та вчителям.
- Також, було висловлено бажання продовжувати перекладати нові протоколи GLOBE українською мовою.
- Деякі педагоги висловили бажання створити щось на зразок форуму (на міжнародному веб-сайті GLOBE чи на іншому ресурсі), де активні учасники могли б спілкуватися протягом року, обмінюватися інформацією, питати порад чи ділитися власним досвідом. Було вирішено спробувати створити такий форум на сайті www.globe.gov, адже він уже має платформу.

- З позитивних моментів учасники відмітили, що проведення Всеукраїнських GLOBE Ігор – це дуже хороший стимул як для учнів, так і для вчителів та адміністрацій. Однак, учасники зазначили, що вартість проживання та харчування досить висока. Багато учасників їдуть за власні або спонсорські кошти (не державні). Тому, було висловлене бажання, зробити фінансування (хоча б частково) за рахунок держави.
- Також учасники відмітили, що їм сподобалася ідея запроваджена в 2015 році про створення рейтингу закладів, які вносять найбільшу кількість спостережень до веб-сайту. Кожен місяць оголошується заклад, який вніс найбільше спостережень, а в кінці року три найкращі школи отримують призи. Педагоги зазначили, що це стимулює учнів проводити дослідження.
- Директор Сумського обласного центру позашкільної освіти Тихенко Л.В. висловила думку зі своєї позиції як адміністратора, що залучення вчителів до програми недостатнє і потрібно більше працювати на загальноосвітні школи, більше поширювати інформацію про програму. Зокрема, це можна зробити через Міністерство освіти та науки та Національний еколого-натуралістичний центр. Тихенко Л.В. запропонувала надрукувати короткі посібники про те як стати членом програми та поширити їх на школи. Ця думка була підтримана та доповнена тим, що тренінги по програмі можна було б включити в курси підвищення кваліфікації, які проводить НЕНЦ. Це було б надзвичайно хорошим стимулом для вчителів. Адже, на даний момент програма впроваджується практично як волонтерська. Вчителі та учні займаються нею у вільний час, якого і так досить мало через значне навантаження. Звісно, вчителі отримують сертифікати, що вони пройшли тренінг, однак вони не мають такої ваги як сертифікат НЕНЦ про підвищення кваліфікації. Ця думка була підтримана більшістю учасників.

Після круглого столу відбулося сертифікаційне та подяк, та оголошення про проведення наступного семінару на базі Рівненської станції юних натуралістів.

Загалом варто зазначити високий рівень проведення заходу Сумським центром позашкільної освіти. Методистами еколого-натуралістичного відділу було розроблено чудовий робочий зошит за протоколами GLOBE. Була проведена робота з ученими. Усі вони були ознайомлені з програмою завдяки чому була закладена основа співпраці в майбутньому. Варто зазначити, що за три роки у програмі сформувався досить хороший набір людей-ентузіастів, яким подобається працювати за програмою, однак, як відмічали деякі учасники, недостатні фінансування та стимули не дають вивести програму на новий рівень.

Записку підготувала методист
НЕНЦ, заступник координатора
програми GLOBE в Україні
Пустільник Н. В.

Директор НЕНЦ
доктор педагогічних наук,
професор

В. В. Вербицький

Координаційна рада GLOBE в Україні

Статут

I. Назва

Координаційна рада GLOBE в Україні – це група вчителів (або тренерів), які займаються координацією, стратегічним плануванням та розвитком програми GLOBE в Україні.

II. Мета

Мета діяльності Координаційної ради: збільшення кількості вчителів та шкіл, які беруть участь в програмі та підвищення їх активності.

III. Завдання

Для досягнення цієї мети Координаційна рада виконує наступні завдання:

- Розвиток спільних проектів та співпраці між школами;
- Залучення науковців до програми GLOBE в Україні;
- Підтримка зв'язку та комунікації між вчителями GLOBE в Україні;
- Переклад протоколів та інших матеріалів.

IV. Способи реалізації

Координаційна рада виконує свої завдання через такі способи: щорічний семінар-тренінг для координаторів програми GLOBE, онлайн-зустрічі з усіма членами Ради принаймні раз на три місяці.

V. Вибори та склад ради

1. Координаційна рада складається з:

- Голови в обов'язки якого входить: представлення України на міжнародних зустрічах та конференціях, звітування про діяльність Ради, керівництво Радою, стеження за виконанням її функцій;
- Заступника голови;
- Рядових членів.

2. Вибори ради.

- Членство у Раді відкрите для кожного вчителя GLOBE;
- Члени Ради обираються шляхом голосування за принципом «одна людина – один голос»;
- Члени Ради обираються терміном на 2 роки. По завершенню терміну вони можуть бути номіновані на новий строк;
- Немає обмеження на кількість термінів;
- Максимальна кількість членів Ради – 6. З них принаймні 2 мають бути досвідченими членами (мати принаймні 2 роки досвіду);
- Кандидатури можуть подавати як заздалегідь так і під час семінару-тренінгу.

VI. Обов'язки

До обов'язків Координаційної ради входять:

- Виконання мети та поставлених у п. 3 завдань;
- Організація онлайн-зустрічей принаймні раз на три місяці та участь в них;

- Розробка плану діяльності GLOBE на рік та представлення його на щорічному семінарі-тренінзі для координаторів;
- Розробка довготермінової стратегії GLOBE в Україні;
- Пошук можливостей фінансування програми;
- Активна участь у плануванні щорічного семінару-тренінгу для координаторів програми GLOBE;
- Звітування перед учасниками програми на щорічному семінарі-тренінзі для координаторів;
- Регулярне спілкування та проведення консультацій з вчителями та учасниками програми GLOBE;
- Пропонування внесення змін до Статуту за необхідності.

VII. Щорічний семінар-тренінг для координаторів програми GLOBE

У щорічному семінарі можуть брати участь усі бажаючі. На семінарі шляхом голосування обираються члени Координаційної ради. Семінар може складатися з стратегічної частини і тренувальної частини:

Стратегічна частина:

- Поширення найкращих практик між учасниками;
- Формування пріоритетів України на наступний рік;
- Пошук можливостей для нових регіональних проектів, фінансування та партнерства;
- Визначення теми тренінгу наступного року, за необхідністю;
- Визначення місця проведення наступного семінару-тренінгу для координаторів.

Професійні тренінги:

- Проводяться на основі пріоритетів визначених у стратегічній частині.